

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ

Οι έννοιες και οι **σχέσεις**
που έχουν μεταξύ τους

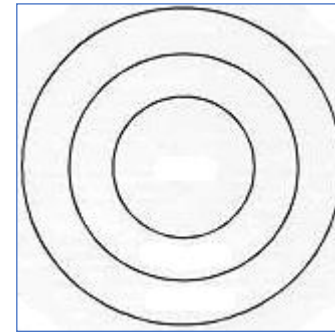
B) ΕΝΝΟΙΕΣ

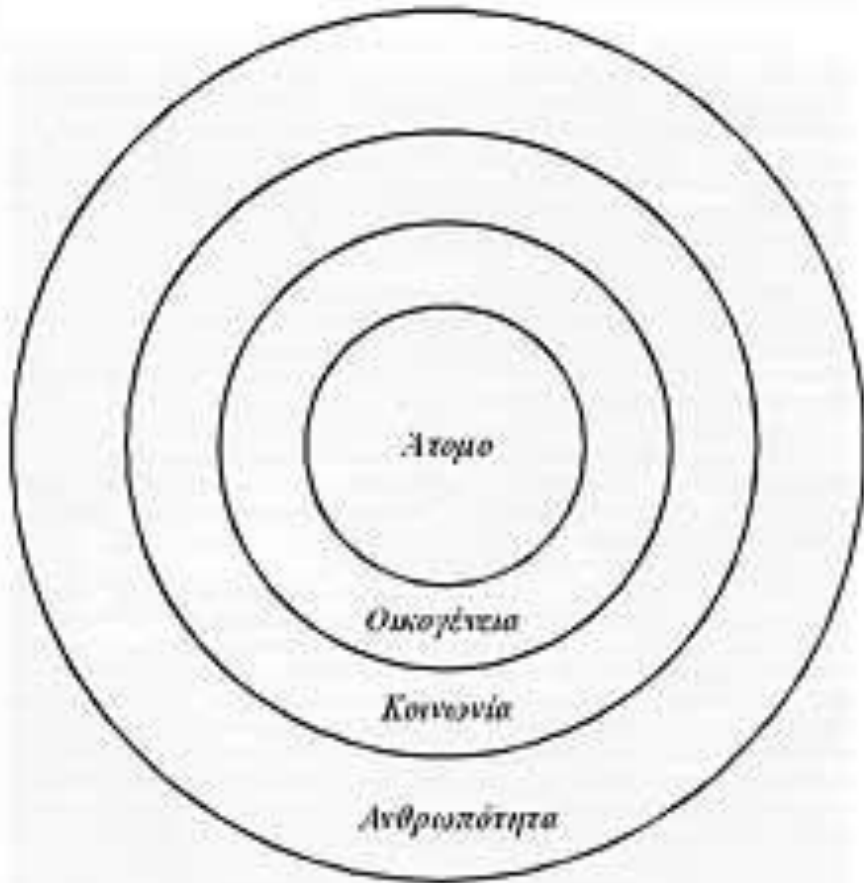
- Θα μελετήσουμε πώς σχετίζονται οι έννοιες μεταξύ τους
- Θα χρησιμοποιήσουμε 3 κατηγορίες για να τις εντάξουμε

- 1. ΠΛΑΤΟΣ
- 2. ΒΑΘΟΣ
- 3. ΓΕΝΟΣ/ΕΙΔΟΣ

1. ΠΛΑΤΟΣ

- Είναι η **έκταση** μιας έννοιας που κλείνει μέσα της μία ή περισσότερες ομοειδείς έννοιες με μικρότερο εύρος
- Σαν **ομόκεντροι κύκλοι**
- Ο **εξωτερικός** έχει **μεγαλύτερη έκταση**
- κι όσο μπαίνουμε πιο μέσα **μικραίνει** η έκταση

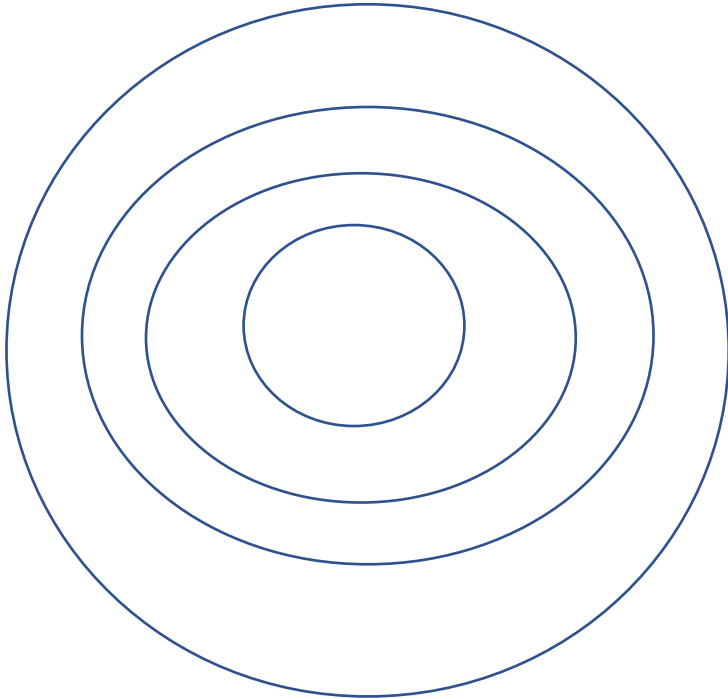

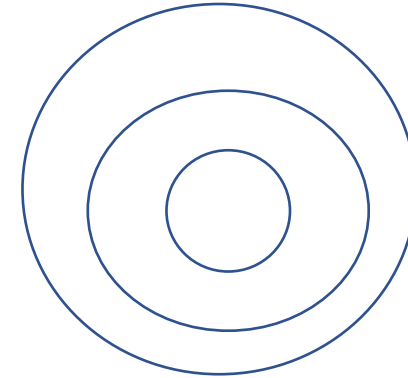
- Η έννοια ανθρωπότητα είναι πλατύτερη και περιλαμβάνει μέσα της στενότερες έννοιες

Πχ.

- Με τυχαία διάταξη:
- Ασία, Πεκίνο, Κίνα, ήπειρος

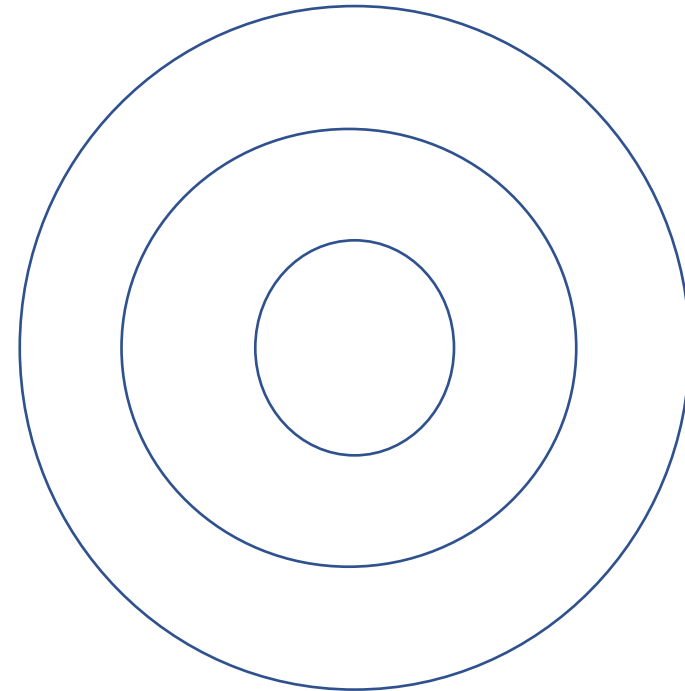
- Ρόμβος, σχήμα, γεωμετρία

2) Βάθος

- Αυτά τα ομοειδή αντικείμενα Έχουν **κοινά χαρακτηριστικά**.
- Το σύνολο των **κοινών χαρακτηριστικών** που υπάγονται σε μια έννοια ονομάζονται **βάθος της έννοιας**

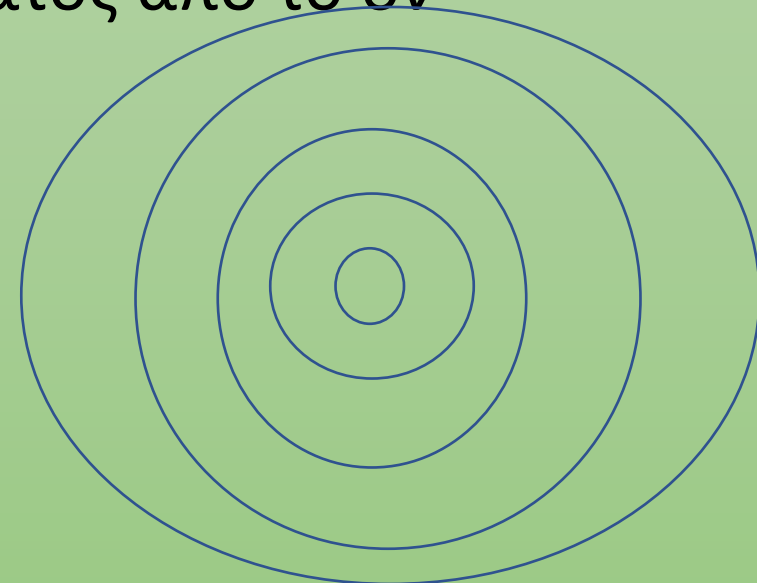
- Χώρα, πόλη, άνθρωπος

- Όσο **μεγαλύτερο** είναι το **βάθος** τόσο **περισσότερα γνωρίσματα** διαθέτει η έννοια και άρα γίνεται **πιο σαφής/εξειδικεύεται**

- Πχ. Ον, έμβιο, ζώο, θηλαστικό, λιοντάρι

- Όσο μεγαλώνει το βάθος τόσο ελαττώνεται/στενεύει το πλάτος
- Πχ. Το λιοντάρι έχει μικρότερο πλάτος από το ον

- Όλες οι έννοιες αυτές είναι **συγγενείς** μεταξύ τους

- Η σειρά με την οποία κατατάσσονται ονομάζεται

• **ΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ**

3) ΓΕΝΟΣ- ΕΙΔΟΣ

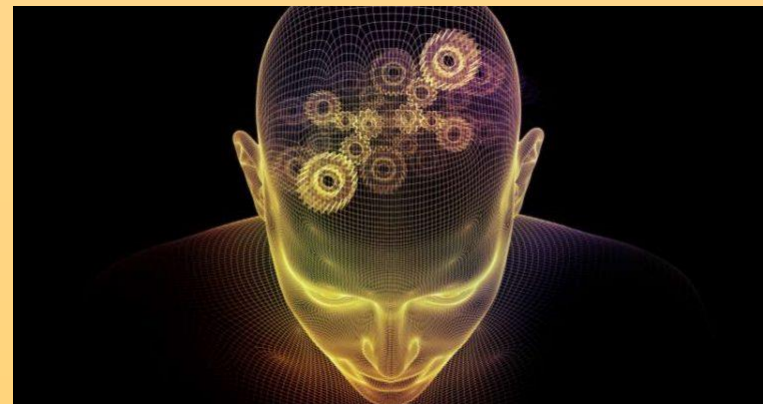
- **ΓΕΝΟΣ:** η γενική κατηγορία στην οποία εντάσσεται το ον
- **ΕΙΔΟΣ:** η ειδική κατηγορία που εντάσσεται το ον και το κάνει να διαφέρει από τα άλλα ομοειδή της κατηγορίας του

- Έτσι γράφουμε έναν ορισμό
- Πχ.
- Γένος: γεωμετρικό σχήμα
- Είδος: τρεις γωνίες
- Τι είναι;
- τρίγωνο

Ας βρούμε το γένος και το είδος των παρακάτω ορισμών

- Άνθρωπος είναι το έμβιο ον που έχει λογική
- Παιδαγωγική είναι η επιστήμη που μελετά την παιδική και εφηβική ηλικία του ανθρώπου

- Τεχνικός πολιτισμός είναι τα επιτεύγματα του ανθρώπου στον τεχνικό τομέα
- Γλώσσα είναι η επικοινωνία του ανθρώπου με λέξεις

Ειδοποιός διαφορά

Προσεχές γένος: Το αμέσως ευρύτερο γένος μιας έννοιας

Προσεχές είδος: Το αμέσως στενότερο είδος μιας έννοιας.

ειδοποιός διαφορά:

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα που διαφοροποιεί μια στενότερη έννοια σε σχέση με την αμέσως ευρύτερή της

προσεχές
γένος

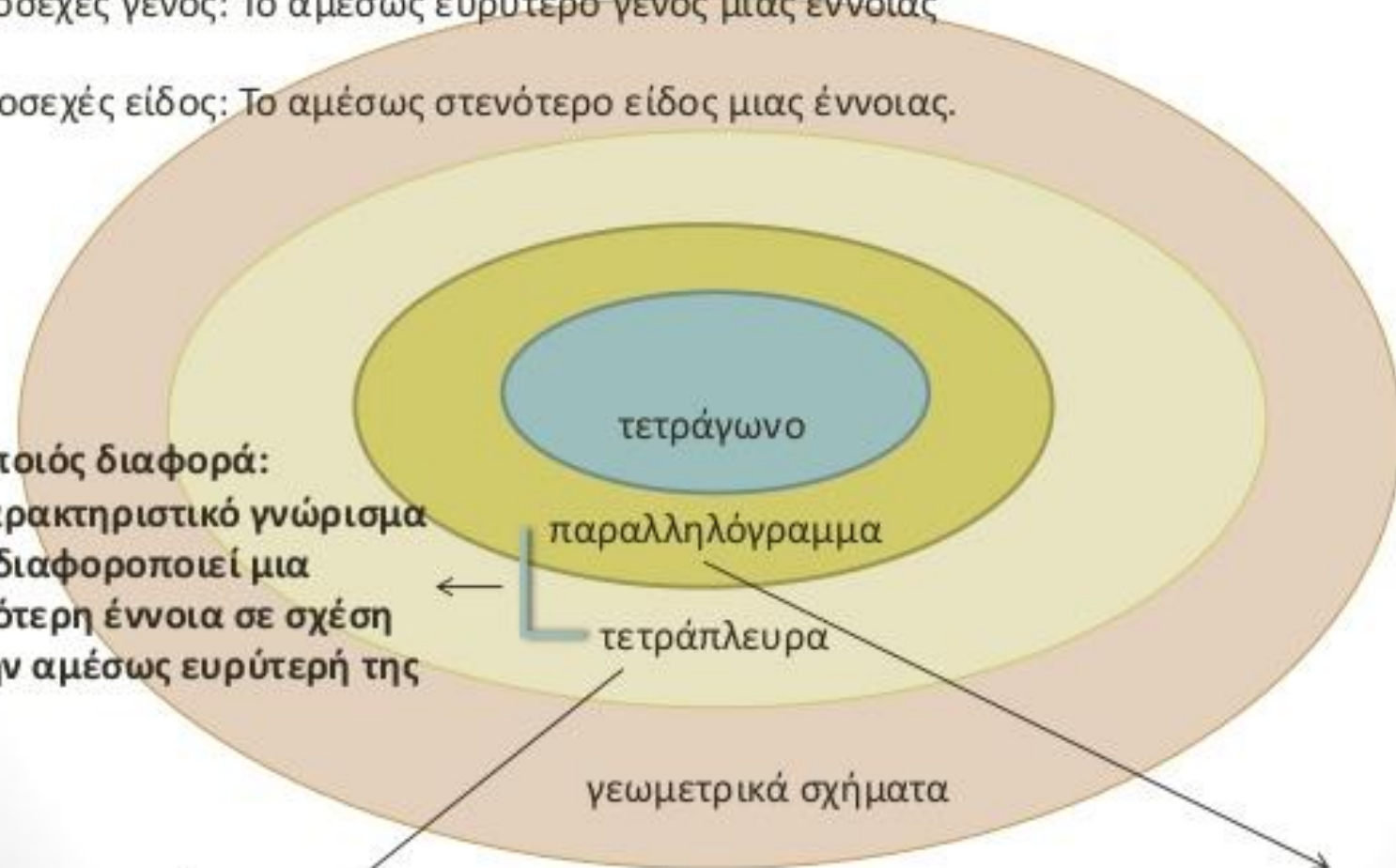
τετράγωνο

παραλληλόγραμμα

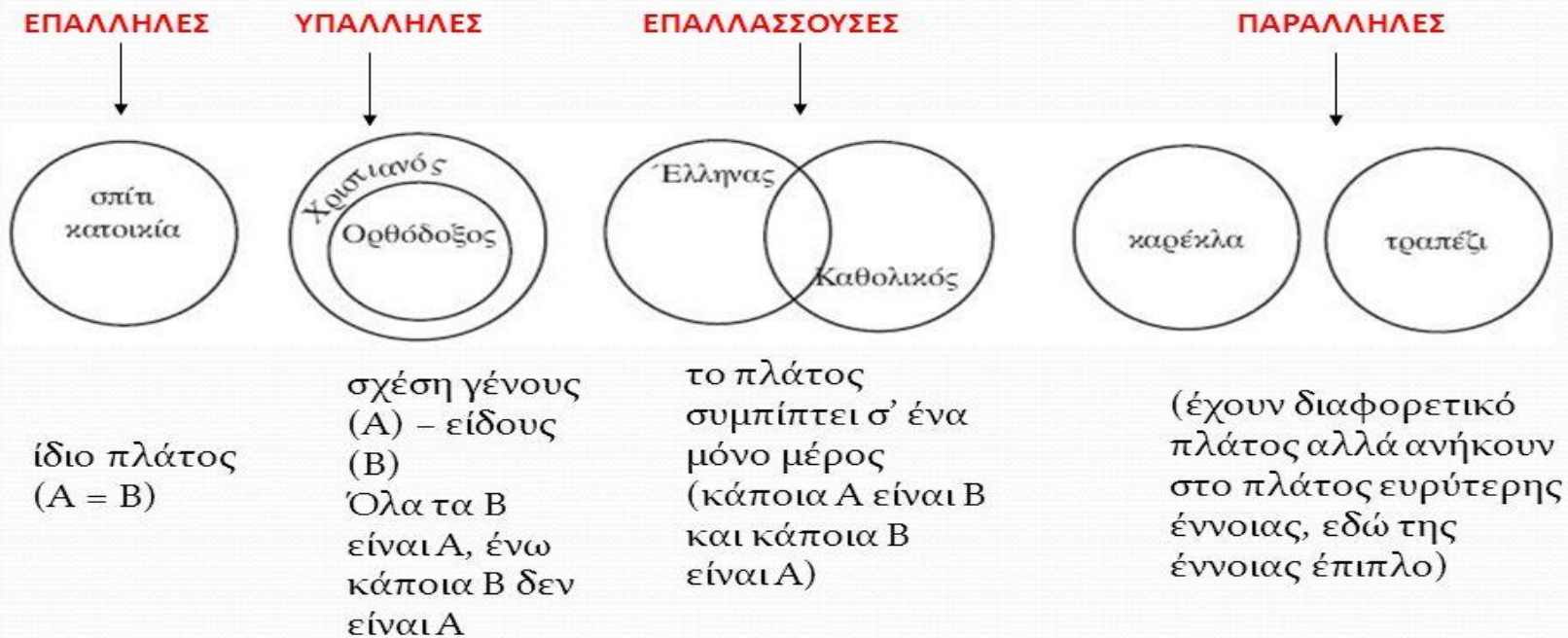
τετράπλευρα

γεωμετρικά σχήματα

προσεχές είδος

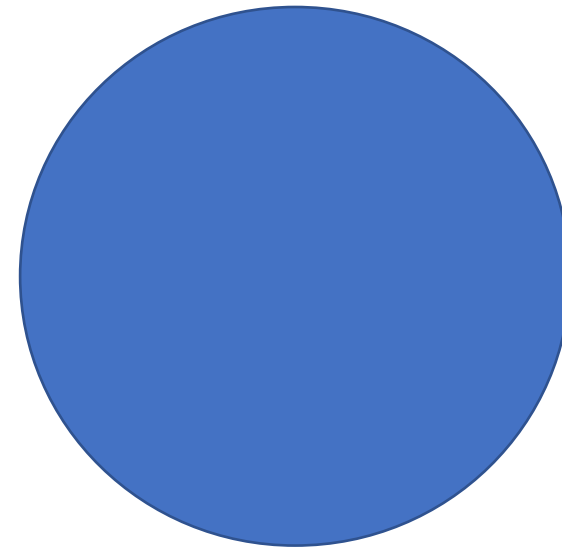

Σχέσεις εννοιών ως προς το πλάτος

ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΤ'Α ΤΟ ΠΛΑΤΟΣ

- Α) 2 έννοιες Α και Β έχουν **ίδιο** πλάτος
- ΕΠΑΛΛΗΛΕΣ
- Οργανικό-έμβιο
- Κόκκορας- πετεινός
- Σπίτι - κατοικία

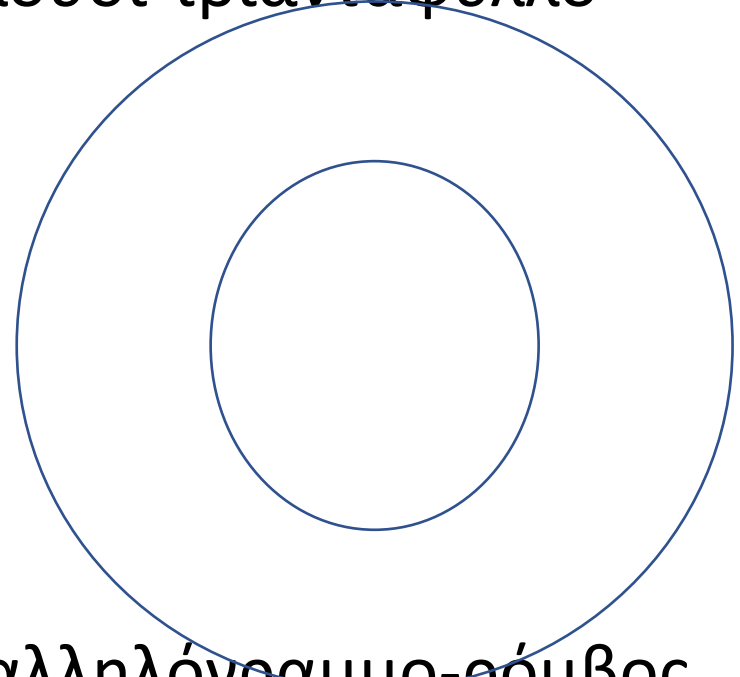

ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΤ'Α ΤΟ ΠΛΑΤΟΣ

- **B)** η έννοια A είναι **γένος** της έννοιας B

- ΥΠΑΛΛΗΛΕΣ

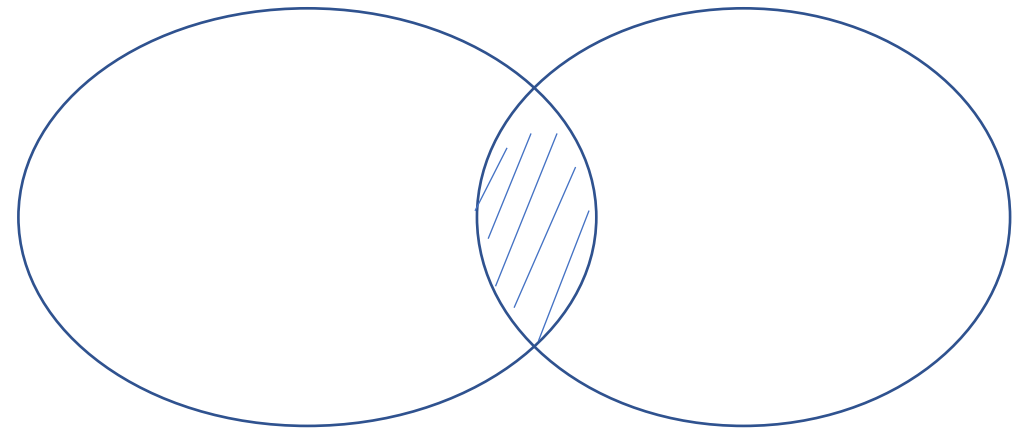
- Χριστιανός – ορθόδοξος
- Λουλούδι-τριαντάφυλλο

- Παραλληλόγραμμο-ρόμβος

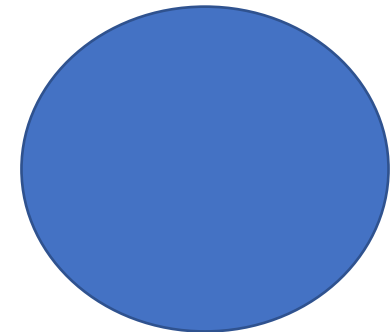
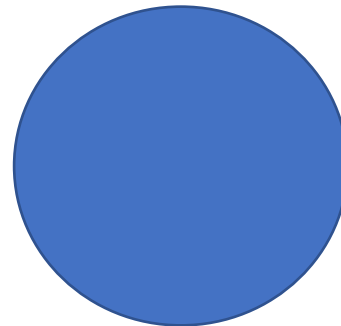
ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΤ'Α ΤΟ ΠΛΑΤΟΣ

- Γ) Οι έννοιες A και B **συμπίπτουν κατά ένα μέρος** ως προς το πλάτος τους
 - Ζώα-σαρκοφάγα
 - Έλληνας-καθολικός
 - Ευρωπαίος-άνδρας
-
- ΕΠΑΛΛΑΣΣΟΥΣΕΣ
 - (μερικά A είναι και B
 - Μερικά B είναι και A)

ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΤ'Α ΤΟ ΠΛΑΤΟΣ

- Δ) Οι έννοιες A και B **έχουν άλλο πλάτος**
 - Παρόλο που υπάγονται στο πλάτος μιας ευρύτερης έννοιας
 - ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ
- Θάμνος-δέντρο
 - Καρέκλα – τραπέζι
 - FORD-PEUGEOT

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- 4 ΕΙΔΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

- ΔΗΛΩΤΙΚΕΣ
- ΚΑΤΑΦΑΤΙΚΕΣ-ΑΠΟΦΑΤΙΚΕΣ
- ΚΑΘΟΛΙΚΕΣ-ΜΕΡΙΚΕΣ
- ΑΤΟΜΙΚΕΣ

- ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ

- Μπορούν να πάρουν μία τιμή αλήθειας
- Δηλ
- Αληθείς ή ψευδείς

- ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Υ
- Κ
- ΣΥΝΔΕΤΙΚΟ ΡΗΜΑ είναι

Η μορφή της

Υ είναι Κ

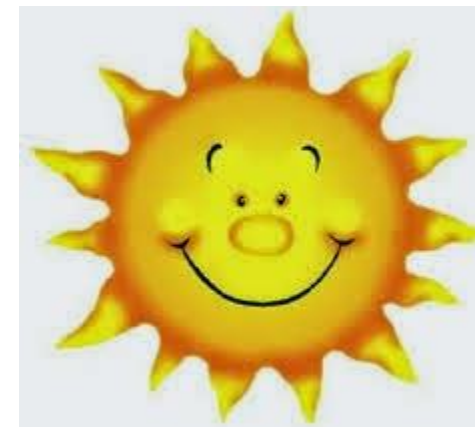
- Το βιβλίο είναι πράσινο

- Το τραπέζι είναι ξύλινο

- Ο ήλιος είναι κίτρινος

- ΚΑΤΑΦΑΤΙΚΕΣ

- Το τραπέζι **είναι** πράσινο
- Ο ήλιος **είναι** κίτρινος

- ΑΠΟΦΑΤΙΚΕΣ

- Το τραπέζι **δεν** είναι πράσινο
- Ο ήλιος **δεν** είναι κίτρινος

- ΚΑΘΟΛΙΚΕΣ

- Η πρόταση αναφέρεται σε **όλο το πλάτος** του υποκειμένου

- **Όλοι** οι Έλληνες είναι Ευρωπαίοι

- ΜΕΡΙΚΕΣ

- Η πρόταση αναφέρεται σε **ένα μέρος μόνο** της έννοιας του υποκειμένου

- **Μερικοί** Έλληνες είναι νησιώτες

- ΑΤΟΜΙΚΕΣ

- Το υποκείμενό τους είναι ένα συγκεκριμένο άτομο ή αντικείμενο

- Ο Σωκράτης είναι φιλόσοφος

ΛΟΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

- Ο συνδυασμός των παραπάνω προτάσεων διαμορφώνεται μέσα από ένα λογικό τετράγωνο

